

La Generalitat obre l'Any de les Biblioteques per celebrar el centenari del model bibliotecari català, que continua aspirant a fer el salt integrat en una única xarxa

Més cultes, més lliures

Maria Palau
BARCELONA

A les biblioteques, hi ha molta vida. 85.000 catalans entren cada dia a una biblioteca. Amb aquesta xifra, ja està tot dit. Són riudes de persones de totes les edats i identitats, perfils professionals i econòmics múltiples, i gustos i interessos molt diferents. Però a totes els mou el mateix: agafar un llibre. El sistema bibliotecari català és el gran paradigma de la democratització de la cultura, més coixa en altres àmbits. I aquest model no va néixer abans-d'ahir: es va començar a forjar fa 100 anys. Un aniversari que el govern de la Generalitat ha decidit que aquest any se celebri d'una manera especial. El 2015 serà l'Any de les Biblioteques –coincidint amb l'Any Lull i l'Any Muntaner– per recordar el primer centenari de l'inici del pla de biblioteques de la Mancomunitat.

El president Artur Mas va obrir ahir el programa commemoratiu amb un acte al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat que va reunir desenes de bibliotecaris de tot el país. La primera activitat d'aquest any estava dedicada a ells. "Sense bibliotecaris, no hi hauria biblioteques", va exclamar Carme Fenoll, cap del Servei de Biblioteques. N'hi ha 600 treballant en cos i ànima a les 381 biblioteques disseminades pel territori. Una plantilla que es completa amb 1.500 tècnics i personal de suport.

Sense el sentit i la sensibilitat dels bibliotecaris, les biblioteques no haurien arribat al cor dels ciutadans. "Els catalans estimen les biblioteques", va emfasitzar el conseller de Cultura, Ferran Mascarell. Segons el Centre d'Estudis d'Opinió, els usuaris puntuen el servei que reben amb un 8,2. El servei d'una de les "infraestructures d'estat més sòlides i modernes del país", va remarcar Mascarell.

El president Artur Mas, ahir ■ JORDI BEDMAR

Fa cent anys, la Mancomunitat beneïa l'aventura de la xarxa de biblioteques populars, emmirallada en Europa i pionera a l'Estat, amb el projecte de quatre equipaments –a Valls, Sallent, les Borges Blanques i Olot, un per demarcació–. Es començava a fer un camí que, un segle després, no s'ha conclòs. El país continua invertint en noves biblioteques, fins i tot en temps de cruels retalla-

des en els pressupostos que es destinen a la cultura. "Els pròxims mesos, se n'obriran o se'n renovaran dotze, sis a la demarcació de Barcelona i sis més a la resta del territori", va anunciar el conseller de Cultura. Els últims quatre anys, els de crisi més pura i dura, el mapa de les biblioteques no ha parat d'engrandir-se. Se n'han construït, ampliat o reformat 78. Actualment, un 95%

Què celebrem?

El juliol del 1915, la Mancomunitat, obstinada en la modernització del país, va convocar el primer concurs per a l'adjudicació de quatre biblioteques populars. La tardor del mateix any, començava a funcionar l'Escola Superior de Bibliotecàries. Tres anys després, es va graduar la primera promoció de bibliotecàries i es van inaugurar les quatre primeres biblioteques, una a cada demarcació: Valls, Sallent, les

Borges Blanques i Olot.

Hi ha molt a celebrar, doncs, aquest any. El programa de l'Any de les Biblioteques inclou exposicions –actualment, ja es pot veure al Palau Robert *BiblioTec. Cent anys d'estudis i professió bibliotecària 1915-2015*–, rutes literàries, flirtejos musicals, trobades simpàtiques i entranyables amb escriptors, i no cal dir que actes ben emotius a les quatre biblioteques fundacionals.

dels municipis catalans estan coberts amb com a mínim una biblioteca.

Si es parla de biblioteques, totes les xifres són positives. Un de cada dos catalans té carnet de biblioteca. L'any passat, el conjunt d'equipaments va rebre prop de 25 milions de visites. Temples de lectura, però també d'activitats de tota mena: 65.000, també l'any passat. Per Artur Mas, tot plegat dona

una lliçó que cal aprendre bé, i encara més en una època de somnis de llibertat nacional: "La identitat catalana és fonamentalment cultural. Som el que som i som on som perquè hi ha hagut continuïtat històrica, a pesar dels agressors de moltes èpoques que han procurat trencar-la." Les biblioteques són, per al president, "una prioritat clara" perquè doten i dotaran la per-

sonalitat definitiva de la Catalunya que aspira a ser lliure: "Una Catalunya justa, transparent, creativa i dinàmica... i sobretot culta i cívica."

En l'acte d'ahir, va aflorar aquest esperit reivindicatiu. Es va tenir un record per al passat, es va celebrar el present i, e més important, es va dibuixar un horitzó de futur ambiciós. L'Any de les Biblioteques ha nascut amb un manifest, que es va llegir al Palau de la Generalitat, en què es va incidir en la necessitat de fer una reflexió sobre el model de biblioteca pública catalana dels pròxims anys. Essencial: entendre i gestionar bé els reptes que han generat les transformacions tecnològiques i socials. Una de les grans assignatures pendents del sistema bibliotecari per enfortir-se: reconfigurar-se en una única xarxa amb "un únic carnet que es pugui transformar en el carnet cultural del país", reclama el manifest. ■